

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจหลักของการพัฒนา เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ฉบับที่ 10 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2549:117) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะว่า การเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถสมรรถนะและมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและมั่นคง เดลาเฮย์ (Delahaye, 2005 : 2-3) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ทักษะและความสามารถทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2554 : 2) ได้กล่าวว่า การอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และทัศนคติ (attitude) ของทรัพยากร มนุษย์ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถปฏิบัติหน้าที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ถ้าพิจารณาการพัฒนาค้นกับการพัฒนาประเทศ น่าจะกล่าวได้ว่า การอบรมเป็นเครื่องมือเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จกับการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ

การพัฒนาประเทศมีมากหรือน้อยนั้น รายได้มวลรวมของประเทศเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จของการพัฒนาประเทศและ คนที่มีคุณภาพของประเทศเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศที่มั่นคง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตและสร้างรายได้อย่างมากมายให้กับประเทศไทย ในปี 2550 รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีมูลค่ามากที่สุด ประมาณ 43 พันล้านบาท (Thailand Executive Diary, 2551 อ้างจาก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2551) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนช่วยกันดำเนิน โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ในแง่เศรษฐกิจนั้น การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ ในรูปเงินตราต่างประเทศ การท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นยัง ก่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับนโยบายของประเทศไทย ที่ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไข

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเป็นการสร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ ตลอดจนต้องการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2550 – 2554 ได้กำหนดนโยบายที่สำคัญข้อหนึ่งคือการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวรองมากขึ้น เพื่อสร้างสมดุลระหว่างพื้นที่ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและข้ามภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งประกอบด้วย จีน พม่า เวียดนาม ลาว กัมพูชา และไทย ซึ่งรัฐบาลของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ได้ร่วมมือกันเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมสำหรับการขนส่ง ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ที่เรียกว่าเส้นทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตก (East - West Economic Corridor: EWEC) โดยเริ่มจาก เมืองคานัง ประเทศเวียดนาม สู่ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สู่ มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น เพชรบูรณ์ พิษณุโลก และ ตาก สู่ เมืองมะละแหม่ง ประเทศพม่า (Loei Rajabhat University. 2006 : 1-2) มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะรายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีจุดเด่นมากมายเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนทางธรรมชาติ เพื่อเป็นการสนองตอบนโยบายดังกล่าว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายทางด้านยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการพัฒนาการท่องเที่ยวให้อยู่ในระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวสากล โดยรักษาเอกลักษณ์ของตนเองไว้และส่งเสริมให้เป็นจุดเด่นสำหรับการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการทำตลาดเชิงรุกต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้มาเยือนอีสานมากขึ้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงได้วางนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2550-2553 โดยกำหนดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ Amazing Isan Mega Fam Trip, โครงการส่งเสริมการขายตลาดสิงคโปร์ โครงการเทศกาลเที่ยวเมืองไทย ปี 2552 โครงการส่งเสริมนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น เส้นทางไดโนเสาร์ เส้นทางอารยธรรมขอม เส้นทางอารยธรรมโบราณ เส้นทางเลียบบึงโขง และมหัศจรรย์แดนศาสนา : เส้นทางตามรอยพระพุทธเจ้า เส้นทางตามรอยบูรพาจารย์ เส้นทางตามรอยอาจารย์ใหญ่สายวิปัสสนา เส้นทางเยือนถิ่นคาทอลิก 2

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ได้ชูจุดขายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือ เส้นทางท่องเที่ยวตามรอยเท้าไดโนเสาร์ เพื่อ ดึงนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศที่สนใจ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและครอบครัวมาเที่ยวอีสานมากขึ้น เส้นทางไดโนเสาร์ ประกอบด้วย แหล่งรอยไดโนเสาร์ที่ภูคุ้มข้าว

และ ฎแฝก ในจังหวัดกาฬสินธุ์ แหล่งรอยเท้าโคโนเสาร์ภูเวียง และ โคโนเสาร์ศรีเวียงจังหวัด
ขอนแก่น

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม
และพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความรู้ ให้ความสนุกสนานและความประทับใจ
ตลอดจนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของไทย ไปสู่
นักท่องเที่ยวจากทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ ทักษะการถ่ายทอด
ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศแก่มัคคุเทศก์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ
มาก เพื่อรองรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวใน
ประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จากรายงานจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศไทย ปี 2549
พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และ ประเทศอื่นๆที่ใช้ภาษาอังกฤษ
มาเที่ยวประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุด สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร
(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551) ได้สรุปข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่
ได้รับใบอนุญาต จากวันที่ 19 พ.ย. 2535 - 30 พ.ย. 2550 ว่าจำนวนมัคคุเทศก์ที่ได้รับใบอนุญาต
ทั้งหมด ทั่วประเทศ 31,548 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 1,122 คน คิดเป็นร้อยละ 3.55 ของ
ประเทศจากตารางข้อมูล แสดงให้เห็นว่า จำนวนมัคคุเทศก์ทั้งหมด 31,548 คน โดยเป็นมัคคุเทศก์
ทั่วไป และ มัคคุเทศก์เฉพาะ จำนวน 7094 คน มีมัคคุเทศก์เฉพาะพื้นที่ (ต่างประเทศ)ที่พา
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไปเที่ยวเฉพาะที่ จำนวน 4,224 คน ซึ่งเป็นจำนวนของมัคคุเทศก์เฉพาะ
พื้นที่ (ต่างประเทศ) ที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งสิ้น จำนวน 165 คน คิดได้ ร้อยละ 3.90 ของ
จำนวนมัคคุเทศก์เฉพาะพื้นที่ทั้งหมดในประเทศไทย

พาราโดว์สกี (Paradowski, B. M. 2008 :93) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
ที่ใช้สำหรับการสื่อสารกันทั่วโลก (international communication) มากที่สุดภาษาหนึ่ง เพื่อ
ประโยชน์ทางด้าน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่มีการ
ติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย ไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของโลก ผลจากความก้าวหน้า
ทาง เทคโนโลยีการสื่อสารจึงเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสังคมโลก
ปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมโลกที่มีการแข่งขันกันสูงมาก ทั้งทางด้านการศึกษา การค้า อุตสาหกรรม และ
การเมือง สังคมที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมจะนำพาสังคมนั้นๆ ไปสู่ความสำเร็จได้ ทั้งทาง
เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรายได้ของประชาชนในชาติ จะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จของ
การพัฒนาประเทศและคุณภาพของคนในประเทศด้วย

ณรงค์ฤทธิ์ โสภะ (2550) ได้สำรวจความต้องการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากร
ที่ทำงานการท่องเที่ยว ในจังหวัด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ และ ร้อยเอ็ด จำนวน 148 คน

พบว่าบุคลากรที่ทำงานการท่องเที่ยว ในจังหวัด ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์ มีความต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากซึ่งเห็นว่าภาษาอังกฤษ มีความจำเป็นสำหรับงานและหน้าที่ที่ทำอยู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในภาคต่างๆของประเทศโดยใช้ภาษาอังกฤษ ส่วน หัวข้อและทักษะภาษาอังกฤษ ต้องการฝึกทักษะฟังและพูดเกี่ยวกับ ภาษาที่ต้องใช้ในการมี ปฏิสัมพันธ์ (Social Interaction) กับนักท่องเที่ยว การให้ข้อมูล(Giving Information) แก่นักท่องเที่ยว และการพานักท่องเที่ยวไปชมสถานที่ท่องเที่ยว (Exploring and Visiting Tourist Attractions) ส่วน รูปแบบการเรียนต้องการเรียนกับทั้งอาจารย์ไทยและต่างประเทศเป็นกลุ่มย่อย และ มีการปฏิบัติจริง ด้วย สอดคล้องกับ ผาณิต บุญยะวรรณนะ (2542 : 7-12) ได้ศึกษาความต้องการภาษาอังกฤษธุรกิจ การท่องเที่ยว ใน จังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต และ พัทยา พบว่า บุคลากรทางด้านการท่องเที่ยว ร้อยละ 91.25 เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นสำหรับธุรกิจท่องเที่ยว ทักษะฟังและทักษะพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีปัญหามากที่สุดสำหรับบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาคและหัวหน้าศูนย์ภาษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ร่วมกับศูนย์พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ (ศสข.) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ ฝ่ายพัฒนาบุคลากร พิพิธภัณฑ์ไค โนเสาร์ภูมู่มข้าว และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 เห็นความสำคัญการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในประเทศ และประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และการพัฒนามัคคุเทศก์ในครั้งนี้อย่าง สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลของประเทศไทยที่ต้องการยกระดับความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพื่อการแข่งขันในเวทีโลกเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ใช้สำหรับการสื่อสารกันทั่วโลกมากที่สุด ณรงค์ฤทธิ์ โสภากา (2550: 39) ได้สำรวจความต้องการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรที่ทำงานการท่องเที่ยว ในจังหวัด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ และ ร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรที่ทำงานการท่องเที่ยว ในจังหวัด ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และ กาฬสินธุ์ มีความต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ มาก และเห็นว่าภาษาอังกฤษมีความจำเป็นสำหรับงานและหน้าที่ที่ทำอยู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กิ่งกาญจน์ สุชะธรรมโม (2548:8) ได้สรุปรายงานการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ ภาษาอังกฤษของบุคลากร ในอุตสาหกรรม 6 กลุ่ม พบว่า มีความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรที่

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องใช้ทักษะฟังและทักษะพูดเป็นหลัก ดังนั้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะภาษาที่ต้องใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว การให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และการพานักท่องเที่ยวไปชมสถานที่ท่องเที่ยว โดยเน้นทักษะการฟังและการพูด ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) สร้างหลักสูตรอบรมภาษาต่างประเทศ 2) ใช้หลักสูตรกับกลุ่มเป้าหมาย 3) ติดตามประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่
2. ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังการอบรม มากกว่าก่อนการอบรมหรือไม่
3. ความพึงพอใจของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อการอบรมภาษาต่างประเทศเป็นอย่างไร
4. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ต่อการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ สำหรับมัคคุเทศก์ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศ ของมัคคุเทศก์ที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับมัคคุเทศก์ที่ทำงานทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการอบรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของมัคคุเทศก์ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ต่อการอบรมภาษาต่างประเทศ

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ต่อการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ของมัคคุเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับมัคคุเทศก์ที่ทำงานทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม

2. ความพึงพอใจของมัคคุเทศก์ที่เข้ารับการอบรมภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ต่อการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. แบบของการวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และเชิงคุณภาพ โดยการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่ 3/2551 – ภาคเรียนที่ 2/2552

2. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคเรียนที่ 2/2552 จำนวน 75 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้แก่ นักศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่ออกฝึกประสบการณ์ ในภาคเรียนที่ 2/2552 โดย สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก จำนวน 40 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

-การฝึกอบรมหลักสูตรภาษาต่างประเทศสำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เน้นที่ทักษะการฟัง และ ทักษะการพูด

3.2.2 ความพึงพอใจของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ต่อการอบรมภาษาต่างประเทศ

3.2.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ ต่อการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ แบบทดสอบทักษะการฟัง แบบทดสอบทักษะการพูด แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ และแผนจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

5. ขั้นตอนการวิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) สร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) ใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มเป้าหมาย 3) การติดตาม ประเมินผล และ สรุปผลการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา (Development) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศให้สูงขึ้นด้วยการฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Competencies) หมายถึง ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ ในฐานะเป็นมัคคุเทศก์ โดยเน้นความสามารถในการฟัง และ พูด เน้นความถูกต้องในการออกเสียง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับกลาง (Intermediate) ของมาตรฐานภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ (ต่างประเทศ) ของศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ

3. หลักสูตรอบรมภาษาต่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว (English for Tourism) หมายถึง แผนการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ภายใต้โครงการ ตามรอยเท้าไดโนเสาร์ ของ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3 ปี 2551-2552 และ ปรับเนื้อหาบางส่วนเพื่อความเหมาะสม ของ หนังสือ English for Tour Guides ของ ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยเน้นพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศให้ เพียงพอต่อการให้บริการที่ดีและเหมาะสม หลักสูตรนี้ ประกอบด้วย ชื่อหลักสูตร หลักการและ เหตุผล วัตถุประสงค์ หัวข้อเรื่อง เนื้อหาที่เป็นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการวัดผลประเมินผล สื่อการสอน ระยะเวลาการอบรม สถานที่อบรม จำนวนผู้เข้าอบรม คุณสมบัติผู้เข้าอบรม ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4. ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม (Efficiency of Training Curriculum) หมายถึง คุณค่า หรือคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมที่สามารถนำไปใช้ฝึกอบรม ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการ เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการและ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมพิจารณาตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าอบรมทุกคนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ระหว่างเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าอบรมทุกคนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังเรียน ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้น ไป

5. มัคคุเทศก์ (Tour Guides) หมายถึง นักศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ใน ภาคเรียนที่ 2/2552 ที่สนใจที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์

6. สถานที่ท่องเที่ยวทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ (Geological and Fossil Tourism Attractions) หมายถึง พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูมู่ข้าว หรือ พิพิธภัณฑ์สิรินธร แหล่งขุดค้นรอยเท้า ไดโนเสาร์ภูแฝก จังหวัดกาฬสินธุ์ แหล่งขุดค้นรอยเท้าไดโนเสาร์ภูเวียง พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเวียง และอุทยานไดโนเสาร์ศรีเวียง จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ศูนย์ภาษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ สำหรับมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซากดึกดำบรรพ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไป พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของมัคคุเทศก์ทางด้านธรณีวิทยาและซาก

ศึกษาคำศัพท์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน นำไปใช้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับ
อุดมศึกษา

2. ศูนย์ภาษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา
ต่างประเทศของมณฑลเทศกัทางด้านธรณีวิทยาและชากศึกษาคำศัพท์ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางใน
การใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาการใช้ภาษาต่างประเทศของมณฑลเทศกั ค้านอื่นๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY